ДО

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО

НА

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Drejtuar

KRYETARIT TË KUVENDIT

TË

REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT
СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
KUVENDI I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT-SHKUP

Примено / Pranuar	11. 04. 2023		
Организациона единица / Njësia org.	Број / Numer	Прилог / Shtojca	Вредност / Vlere
08	2279/1		

Врз основа на член 71 став 1 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 132, 137 и 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, Ви поднесуваме Предлог на закон за дополнување на Законот за фитофармација, по скратена постапка.

Në bazë të nenit 71 paragrafit 1 të Kushtetutës së Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe neneve 132, 137 dhe 170 të Rregullores së Kuvendit të Republikës së Maqedonisë, Ju parashtrojmë Propozim-ligj për plotësimin e Ligjit për fitofarmaci, me procedurë të shkurtuar.

ПРАТЕНИЦИ:

DEPUTETË:

1. Панчо Минов
2. Марија Настадинова
3. Драгица Тавоганова
4. Bedri Fazli
5. Rina Ajdari
6. Arben Ziberi

ПРЕДЛАГАЧИ: Група пратеници

PROPOZUES: Grup deputetësh

П Р Е Д Л О Г Н А ЗА К О Н

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОН ЗА ФИТОФАРМАЦИЈА,

ПО СКРАТЕНА ПОСТАПКА

P R O P O Z I M -L I G J

PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR FITOFARMACI,

me procedurë të shkurtuar

Скопје, април 2023 година

Shkup, prill 2023

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА НЕГОВО ДОНЕСУВАЊЕ

Со Законот за фитофармација се уредуваат правилата за регистрирање и авторизација на фитофармацеврските производи во трговска форма и за нивно пласирање на пазарот, производството, употребата и контролата на територија на Република Северена Македонија, се уредуваат правилата за одобрување на активни супстанции, антидоти и синергисти од кои фитофармацевтските производи се состојат или кои што се содржани во нив, правилата за адитиви и коформуланти, како и резидуи од фитофармацевтските производи.

Со Законот за фитофармација делумно беше усогласена Регулативата на Советот 2009/1107 ЕЕС од 21 октомври 2009 година за пласирање на пазарот производи за заштита на растенијата и укинување на Директивите 79/117/ЕЕЗ и 91/414/ЕЕЗ на Советот. CELEX бр. 32009R1107 и Директива 2009/128/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 21 октомври 2009 за воспоставување рамка за дејствување на Заедницата за да се постигне одржлива употреба на пестициди. CELEX бр. 32009L0128.

Ваквото законско уредување на маркетингот на фитофармацевтските производи, нивната употреба, спроведувањето и прибирањето на статистичките податоци за ставените во промет и употребени фитофармацевтски производи, резидуите кои ги оставаат овие производи во растенијата, растителните производи, храната и храната за животни како и процедурите и постапките за

HYRJE

I. VLERËSIM I GJENDJEVE NË FUSHËN QË DUHET TË RREGULLOHET ME LIGJ DHE ARSYET PËR MIRATIMIN E TIJ

Me Ligjin për fitofarmaci rregullohen rregullat për regjistrim dhe autorizim të prodhimeve fitofarmaceutike në formë tregtare dhe për plasim të tyre në tregun, prodhimin, përdorimin dhe kontrollin në teritorrin e Republikës së Maqedonisë, rregullohen rregullat për miratim të substancave aktive, antidote dhe sinergjiste nga të cilat prodhimet fitofarmaeutike përbëhen ose të cilat janë përmbajtur në to, rregullat për aditive dhe koformulante, si dhe rezidime nga prodhimet fitofarmaceutike.

Me Ligjin për fitofarmaci u harmonizua pjesërisht Rregullativa e Këshillit 2009/1107 EES prej 21 tetor 2009 për plasim në treg prodhime për mbrojtje të bimëve dhe anulimin e Direktivave 79/117/EEZ dhe 91/414/EEZ të Këshillit. CELEX nr. 32009R1107 dhe Direktiva 2009/128/EZ e Parlamentit Evropian dhe të këshillit prej 21 tetor 2009 për vendosje kufi të veprimit të Komunitetit për të arritur përdorimin e qëndrueshëm të pesticideve. CELEX nr. 32009L0128.

Rregullimi i këtillë ligjor i marketingut të prodhimeve fitofarmaceutike , përdorimi i tyre, zbatimi dhe grumbullimi i të dhënave statistikore për vendosje në qarkullim dhe prodhimet e nevojshme farmaceutike, мbetjет të cilat i lënë këto prodhime në bimët, prodhimet bimore, ushqimi dhe ushqime për kafshë si dhe procedurat dhe veprimet për vlersim dhe regjistrim të prodhimeve fitofarmaceutike kishin për qëllim mbrojtje të

оценување и регистрирање на фитофармацевтските производи имаше за цел заштита на здравјето на луѓето, животните и животната средина, подобрување на функционирањето на пазарите, како и подобрување на земјоделското производствтво.

Со законот исто така се воспостави законодавна процедура за тестирање, калибрирање и сертификација на опремата за апликација, се уредија и условите кои треба да ги исполнуваат економските оператори за да вршат дејност од областа на фитофармацијата, како и условите кои треба да ги исполнуваат давателите на јавни услуги во областа на фитофармацијата.

Принципот на претпазливост, осигурувајќи дека активната супстанца или фитофармацевтскиот производ кој се пласира на пазарот нема негативен ефект врз здравјето на луѓето или животните или на животната средина, вклучувајќи ги и случаите кога постои научна несигурност во врска со ризиците поврзани со здравјето на луѓето или животните или животната средина што произлегуваат од употребата на овие производи исто така се почитува при самата примена на ова законско решение.

Донесувањето на овој закон исто така воспостави процедура на оцена и одобрување на фитофармацевтски производи како и взаемно признавање на производи од определени регистрирани зони.

Лиценцирањето на професионални корисници, дистрибутери и советници за употреба на фитофармацевтските производи и сертификација на опремата за апликација на фитофармациски производи се дел од опфатот на законот .

Постојното законско решение, кое се однесува на одредбите за пласирање на пазар на нова опрема за апликација на фитофармацевтски производи, редовениот

shëndetit të njerëzve, kafshëve dhe mjedisit jetësor, përmirsimin e funksionimit të tregut, si dhe përmirsimin e prodhimeve bujqësore.

Me ligjin gjithashtu vendoset procedurë ligjdhënëse për testim, kalibrim dhe çertifikat të paisjeve për aplikim, rregullohen edhe kushtet që duhet ti përmbushin operatorët ekonomik për kryerjen e veprimtarisë nga fusha e fitofarmacisë, si dhe kushtet që duhet ti përmushin dhënësit e shërbimeve publike në fushën e fitofarmacisë

Parimi i parandalimit, duke siguruar që substanca aktive ose prodhimi fitofarmaceutik i cili vendoset në treg nuk ka efekt negativ në shëndetin e njerëzve ose kafshëve ose mjedisin jetësor, duke përfshirë edhe rastet kur ka pasiguri shkencore në lidhje me rreziqet lidhur me shëndetin e njerëzve ose kafshëve ose mjedisin jetësor që rezulton nga përdorimi i këtyre prodhimeve gjithashtu respektohet gjatë zbatimit aktual të kësaj zgjedhjeje ligjore.

Miratimi i këtij ligji gjithashtu vendos procedura të vlersimit dhe përmirsimit të prodhimeve fitofarmaceutike si dhe njohjen reciproke të prodhimeve nga zonat e caktuara të regjistruara.

Licencimi i përdoruesve profesionalë, shpërndarësve dhe këshilltarëve për përdorimin e prodhimeve fitofarmaceutike dhe çertifikimi i pajisjeve për aplikimin e prodhimeve fitofarmaceutike janë pjesë e fushëveprimit të ligjit.

Zgjidhja ligjore ekzistuese, e cila i referohet dispozitave për vendosjen në treg të pajisjeve të reja për aplikimin e prodhimeve fitofarmaceutike, kontroll e rregullt e pajisjeve për aplikimin e prodhimeve fitofarmaceutike,

преглед на опремата за апликација на фитофармацевтски производи, контролните тела за преглед на опремата за апликација и обврските на сопствениците и корисниците на опремата за апликација на фитофармацевтските производи започнуваат да се применуваат од 25 декември 2022 година.

Примената на одредбите од законот кои се предмет на изменување во моментот со ваквата формулација ќе предизвикат неможност за работа на најголемиот дел од постоечките економските оператори – лицата кои се вклучени во ланецот на пуштање во промет на фитофармацевтски производи, вклучувајќи ги и производителите, трговците на големо, трговците на мало, продавачите, добавувачите и дистрибутерите.

Имено одредбите од законот со кој се определува доказот за ниво на квалификациите односно на образованието на лицата кои се вклучени во дистрибуција на фитофармацевтските производи како и постапката на следење на обука и сертификација на дистрибутерите и советниците согласно постојната состојба настаната во оваа област не даваат можност за остварување на законски загарантираните права и обврски на сите лица на ист начин.

Имено Правилникот за стандардите и нормативите за основање на високообразовни установи и за вршење високообразовна дејност („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 245/22) кој е објавен на 16 ноември 2022 година и донесен од Националниот совет за високо образование и научна дејност согласно Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ број 82/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 178/2021) ги утврдува стандардите и нормативите чие исполнување е неопходно за основање на високо-образовни установи и за вршење на високообразовна дејност.

organeve të kontrollit për kontroll të pajisjeve për aplikim dhe detyrimet e pronarëve dhe përdoruesve të pajisjeve për aplikim të prodhimeve fitofarmaceutike fillojnë të aplikohen nga data 25 dhjetor 2022.

Zbazimi i dispozitave të ligjit të cilat janë lëndë të ndryshimit në moment në formulimin e këtillë do të shkaktojnë pamundësi për punë të pjesës më të madhe nga operatorët ekonomik ekzistues - personat të cilët janë përfshirë në zinxhirin e lëshimit në qarkullim të prodhimeve fitofarmaceutike, duke i përfshirë edhe prodhuesit, tregtarët me shumicë, tregtarët me pakicë, shitësit, furnizuesit dhe distributorët.

Pikërisht dispozitat e ligjit që përcaktojnë vërtetimin e nivelit të kualifikimeve, përkatësisht të arsimimit të personave të përfshirë në shpërndarjen e prodhimeve fitofarmaceutike, si dhe procedurën e monitorimit të trajnimit dhe çertifikimit të distributorëve dhe këshilltarëve në pajtim me gjendjen ekzistuese në këtë fushë nuk ofrojnë mundësi për realizimin e të drejtave dhe detyrimeve të garantuara me ligj të të gjithë personave në të njëjtën mënyrë.

Pikërisht Rregullorja për standardet dhe normat për themelimin e institucioneve të arsimit të lartë dhe për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” numër 245/22) e cila është publikuar me 16 nëntor 2022 dhe e miratuar nga Këshilli Nacional për Arsim të Lartë dhe Veprimtari Shkencore në përputhje me Ligjin për Arsimin e Lartë (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 82/2018 dhe “Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” numër 178/2021) i përcakton standardet dhe normat, përmbushja e të cilave është e nevojshme për ngritjen e institucioneve të arsimit të lartë dhe për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë.

Научно-истражувачките подрачја согласно Правилникот се определуваат според Меѓународната фраскатиева класификација на научно-истражувачките полиња на две нивоа (прво и второ ниво) на ОЕЦД, содржана во Фраскатиевиот прирачник од 2015 година.

Самата научно-истражувачка класификација во однос на научно истрачувачките полиња и стандарди односно фраскатиева класификација во овој момент не дава можност на сите лица на кои се применува Законот за фитофармација кои биле опфатени во основниот предлог закон и за кој се нормирани самите одредби во таква содржина да го оставрат правото и обврската од член 42 од овој закон.

Од овие причини се бара одложена примена на овие одредби од законот .

Fushat e kërkimeve shkencore në pajtim me Rregulloren përcaktohen sipas Klasifikimit Ndërkombëtar Fraskati të Fushave Kërkimore Shkencore në dy nivele (niveli i parë dhe i dytë) i OECD-së, i përfshirë në doracakun Fraskati të vitit 2015.

Vet klasifikimi kërkimor-shkencor në raport me fushat dhe standardet kërkimore-shkencore, përkatësisht klasifikimi fraskati, në këtë moment nuk u jep mundësi të gjithë personave ndaj të cilëve zbatohet Ligji për fitofarmaci, të cilët janë përfshirë në propozim-ligjin bazë dhe për të cilat vetë dispozitat në përmbajtje të tillë janë të standardizuara, për të ushtruar të drejtën dhe detyrimin nga neni 42 i këtij ligji.

Nga këto shkaqe kërkohet prolongimi i zbatimit të këtyre dispozitave të ligjit.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Примарна цел на Предлог- законот е овозможување на непречени услови за продолжување на работата на постоечките економски оператори заради обезбедување на високо ниво на заштита на здравјето на луѓето, животните и животната средина, подобрување на функционирањето на пазарите, како и подобрување на земјоделското производство.

II. QËLLIMET, PARIMET DHE ZGJIDHJET THEMELORE

Qëllimi primar i Propozim-ligjit është mundësimi i kushteve të papenguara për vazhdimin e punës së operatorëve ekonomikë ekzistues për shkak të sigurimit të nivelit të lartë të mbrojtjes së shëndetit të njerëzve, kafshëve dhe mjedisit jetësor, përmirësimin e funksionimit të tregjeve, si dhe përmirësimin e prodhimtarisë bujqësore.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предложениот закон нема да предизвика дополнителни финансиски импликации врз Републичкиот буџет.

III. VLERËSIMI I PASOJAVE FINANCIARE TË PROPOZIM-LIGJIT MBI BUXHETIN DHE MJETET TJERA FINANCIARE PUBLIKE

Propozim-ligji nuk do të shkaktojë implikime financiare plotësuese mbi Buxhetin Republikan.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИН НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

Предложените законски одредби нема да предизвикаат дополнителни материјални обврски за одделни субјекти.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Врз основа на членот 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, бидејќи не се работи за сложен и обемен закон, предлагаме Собранието да расправа по Предлог на законот за изменување на Закон за фитофармација, по скратена постапка.

IV. VLERËSIM I MJETEVE FINANCIARE TË NEVOJSHME PËR ZBATIM TË LIGJIT, MËNYRA E SIGURIMIT TË TYRE, TË DHËNA NËSE ZBATIMI I LIGJIT TËRHEQ OBLIGIME MATERIALE PËR SUBJEKTE TË VEÇANTA

Dispozitat e propozuara ligjore nuk do të shkaktojnë obligime materiale plotësuese për subjekte të veçanta.

V. PROCEDURË E SHKURTUAR PËR MIRATIM TË LIGJIT

Në bazë të nenit 170 të Rregullores së Kuvendit të Republikës së Maqedonisë, pasi nuk bëhet fjalë për ligj të ndërlikuar dhe voluminoz, propozojmë Kuvendi të debatoj për Propozim-ligjin për ndryshimin e Ligjit për fitofarmaci, me procedurë të shkurtuar.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОН ЗА ФИТОФАРМАЦИЈА

Член 1

Во Законот за фитофармација („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 302/20 и 274/22), во член 77 во ставот (1) зборот „два“ се заменува со зборот „три“

Член 2

Во член 78 став (2) бројот „2022“ се заменува со „2024“.

Член 3

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

PROPOZIM-LIGJ
PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR FITOFARMACI

Neni 1

Me Ligjin për fitofarmaci (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” numër 302/20 dhe 274/22), në nenin 77 në paragrafin (1) fjala “dy” zëvendësohet me fjalën “tre”

Neni 2

Në nenin 78 paragrafi (2) numri “2022” zëvendësohet me “2024”.

Neni 3

Ky ligj hyn në fuqi me ditën e botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut”.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
НА ПРЕДЛОГ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ФИТОФАРМАЦИЈА

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

Предлог законот за изменување на Законот за фитофармација содржи 3 члена.

Со членот 1 од предлог законот се прави одложна примена на одреддбите за задолжителниот систем на обука и сертификација за советници, диструбитери и професионални корисници на сертификација на опремата за апликација како и првата регистрација на фитофармацевтските производи.

Со членот 2 се овозможува економските оператори и земјоделските производители (професионални корисници) да имаат дополнителен период за усогласување со одредбите од овој закон.

Членот 3 го уредува влегувањето во сила на законот.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Решенијата содржани во предложените одредби се меѓусебно поврзани и претставуваат една правна целина.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИОТ ЗАКОН

Со предложените законски решенија преку одложна примена на законски одредби ќе се овозможи обезбедување на високо ниво на заштита на здравјето на луѓето, животните и животната средина,

ARSYETIMI
I PROPOZIM-LIGJIT PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR FITOFARMACI

I. SQARIM I PËRMBAJTJES SË DISPOZITAVE TË PROPOZIM LIGJIT

Propozim-ligji për ndryshimin e Ligjit për fitofarmaci përmban 3 nene.

Me nenin 1 të propozim-ligjit prolongohet zbatimi i dispozitave për sistemin e detyrueshëm të trajnimit dhe certifikimit për këshilltarët, shpërndarësit dhe përdoruesit profesionistë të certifikimit të pajisjeve aplikative si dhe regjistrimin e parë të produkteve fitofarmaceutike.

Me nenin 2 mundësohet operatorët ekonomikë dhe prodhuesit bujqësorë (shfrytëzues profesionalë) të kenë periudhë plotësuese për harmonizim me dispozitat e këtij ligji.

Neni 3 e rregullon hyrjen në fuqi të ligjit.

II. LIDHJE E NDËRSJELLË E ZGJIDHJEVE TË PËRMBAJTURA NË DISPOZITAT E PROPOZUARA

Zgjidhjet e përmbajtura në dispozitat e propozuara janë në lidhshmëri të ndërsjellë dhe paraqesin një tërësi juridike.

III PASOJA QË DO TË DALIN NGA LIGJI I PROPOZUAR

Me zgjidhjet e propozuara ligjore përmes zbatimit të prolonguar të dispozitave ligjore do të mundësohet sigurimi i nivelit të lartë të mbrojtjes së shëndetit të njerëzve, kafshëve dhe mjedisit jetësor, përmirësimi i

подобрување на функционирањето на пазарите, подобрување на земјоделското производство и ќе им се даде законска можност за понатамошно дејствување на постоечките економски оператори.

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИ НА ЗАКОНОТ ЗА ФИТОФАРМАЦИЈА, КОИ СЕ МЕНУВААТ

Член 77

Преоден период

(1) Економските оператори кои вршат дејности утврдени со овој закон, се должни во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон да го усогласат своето работење со одредбите на овој закон.

(2) Субјектите од ставот (1) на овој член кои нема да се усогласат со одредбите од овој закон го губат правото на вршење на дејност и се бришат од Регистрите на економски оператори кои вршат дејност од областа на фитофармацевтски производи**.**

Член 78

(1) Одредбите од членовите 14, 17, 27, 29, 30 и 53 од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2024 година.

(2) Одредбите од членовите 44, 45, 46 и 47 од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2022 година, а целокупната опрема ќе мора да се усогласи со одредбите од оваа глава најдоцна до 31 декември 2024 година.

.

funksionimit të tregjeve, përmirësimi i prodhimtarisë bujqësore dhe do t'ju jepet mundësi ligjore për veprim të mëtejmë të operatorëve ekonomikë ekzistues.

TEKST I DISPOZITAVE TË LIGJIT PËR FITOFARMACI, TË CILAT NDRYSHOHEN

Neni 77

Periudha kalimtare

(1) Operatorët ekonomikë të cilët kryejnë veprimtari të përcaktuara me këtë ligj, janë të detyruar në afat prej dy vjet nga dita e hyrjes në fuqi e këtij ligji ta harmonizojnë punën e tyre me dispozitat e këtij ligji.

(2) Subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni të cilat nuk do të harmonizohen me dispozitat e këtij ligji e humbin të drejtën e kryerjes së veprimtarisë dhe shlyhen nga Regjistrat e operatorëve ekonomikë të cilët kryejnë veprimtari nga sfera e prodhimeve fitofarmaceutike.

Neni 78

(1) Dispozitat nga nenet 14, 17, 27, 29, 30 dhe 53 të këtij ligji do të fillojnë të zbatohet nga 1 janari 2024.

(2) Dispozitat nga nenet 44, 45, 46 dhe 47 të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen nga 1 janari 2022, ndërsa pajisja e plotë do të duhet doemos të harmonizohet me dispozitat e këtij kapitulli më së voni deri më 31 dhjetor 2024.